GAZETA KRAKOWSKA

Nro 78.

Z KRAKOWA dnia 30 WRZESNIA 1829 ROKU we ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 17 Września.

W dniu onegdayszym w skutek ogłoszenia Dyrekcyi Główney Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego zebrali się w gmachu bankowym w Sali Giełdy kupieckiey Właściciele Listów Zastawnych.

Minister Przychodów i Skarbu JO. Xiążę Lubecki, przewodniczący zebraniu, z mocy Art: 190 teyże Ustawy, zaprosiwszy na Assessorów JW. Senatora Kasztelana Tomasza Hr. Łubieńskiego i W. Karola Scholz Radcę handlowego, na Sekretarza zaś zebrania trzymania pióra W. Józefa Dyonizego Minasowicza Urzędnika Służby Ogólney, a przy ich pomocy przekonawszy się z odczytania listy zapisanych Właścicieli Listów Zastawnych, że przybyli dostateczną liczbę kresek stanowią, przystąpił do otworzenia posiedzenia i następuiącemi wyrazy zwrócił uwagę obecnych na Sprawozdanie z działań Komitetu przez iego Prezesa odczytać się maiące.

Panowie!

"Kiedy upewniwszy się o spełnieniu warunków do odbycia dzisieyszego posiedzenia przez ustawy zażądanych, przychodzi mi otworzyć iuż samo zebranie i na mocy Art: 195 Ustawy Seymowey o ustanowieniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, zawezwać JW. Prezesa Komitetu właścicieli Listów Zastawnych do zdania sprawy z działań tegoż Komitetu, mniemam Panowie, iż ważność tego aktu zdolna iest sama bez wszelkiego innego wpływu przenieść w tey chwili całą uwagę naszą na siebie.

Jeżeli bowiem zamiar prawodawcy w ustanowieniu Komitetu tego nie inny był, iak aby Właściciele Listów Zastawnych, troskliwi o całość praw swoich, a pewni, że takowa na ścisłem ustaw Towarzystwa wykonaniu polega, mieli grono Mężów własnemi ich głosy wybranych, i wspólnym z niemi interessem skoiarzonych, za pośrednictwem których, nayskuteczniey zachowanie tych ustaw przestrzeganem, a tem samem i ufność ich raz powzięta, ciągle utwierdzaną bydź może, tedy to pierwsze sprawozdanie z czynności Komitetu, iakie z ust Prezesa iego macie Panowie niebawnie usłyszeć, będzie dla Was miarą, o ile Władze Towarzystwa, ufności tey dotychczas odpowiedzieć zdołały, będzie razem i środkiem do uzupełnienia tego, coby ieszcze do życzenia pozostawało.

Działalność bowiem tego bacznego na wasz pożytek stróża w odwrotnym będąc stosunku z dokładnem Ustaw Towarzystwa wykonaniem, tem czynnieyszą się okaże, im

to iest słabszem, tem mniey czynną będzie, im więcey z tey strony zabezpieczoną się spostrzeże.

Obiawienie pierwszego zdania otworzy drogę do ulepszeń, drugie, pokaże nam, że co dotąd zdziałano, iest dobrem; a tak w obo im razie korzystać tylko możemy. Mam nadzieię Panowie, że głos który w tey chwili usłyszycie, z pociechą dla Was wnioski te rozwiąże.,,

(Zdanie sprawy odczytane przez Prezesa Komitetu JW. Senatora Kasztelana Lewińskiego umieściemy w następuiącym Nrze).

ZDANIE SPRAWY

Banku Polskiego z roku 1828,

Czytane na posiedzeniu publicznem dnia 1 Września 1829 roku.

(Dokończenie.)

e) *Pożyczka na Zastawy,*

Kapitały wypożyczone na zastaw rozmaitych przedmiotów, iako to: na papiery publiczne, na płody i wyroby, na wexle i kosztowności wynoszą . zł. 6,241,112 gr. 13

Zwrócono Bankowi . — 3,809,777 — 19

Pozostało na zastawach dnia 1 Stycznia r. b. zł. 2,431,334 gr. 24

Udzielenie przez Bank pożyczki na zastaw wartości rozmaitego rodzaiu pod względem handlowym i przemysłowym ma za cel nietylko dostarczenia kapitałów pod nieuciążliwemi warunkami do dalszych obrotów, ale i utrzymanie ceny płodów, wyrobów, lub innych wartości, przez danie sposobności właścicielom otrzymania potrzebnych pieniędzy, bez wyzucia się z własności towaru w chwili do sprzedaży niedogodney, lub niedosyć korzystney. Przed otworzeniem Banku Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu udzieliła iuż była pożyczkę na Listy Zastawne Towarzystwa Kredytowego. Bank przyiął w uposażeniu kapitał przez Kommissyią Rządową Przychodów i Skarbu na ten rodzay zastawu w summie przeszło 700,000 zł. wyłożony; obok zaś dalszey pożyczki na Listy Zastawne urządził w roku upłynionym pożyczkę na inne papiery publiczne, iako to: na dowody Kommissyi Centralney Liwkidacyyney, tudzież na Akcyie Towarzystwa wyrobów Zbożowych i Towarzystwa Oszczędności; nadto na złoto, srebre, perły i drogie kamienie, na wełnę, wyroby wełniane, lniane, konopne i bawełniane; na zboże, drzewo, potaż i cynk do Gdańska spławiane, nakoniec na wexle i żelazo. Potrzeba wybudowania obszernych i wygodnych składów, w którychby pomieszczone na zastaw Bankowi wartości bezpiecznie zachowywane bydź mogły, nie dozwoliła rozszerzyć tey czynności do innych różnego rodzaiu towarów, i nadać iey takiey rozciągłości, iak to było życzeniem Banku a może i oczekiwaniem osób interessowanych.

f) *Zaliczenia.*

Bank Polski na mocy Artykułu 20 Dekretu Królewskiego z dnia 29 Stycznia r. z. mogąc sam podeymować się przedsięwzięć handlowych, uznał za rzecz potrzebną weyść wcześnie w stosunki z nayznakomitszemi domami handlowemi za granicą, a za ich pomocą zbierał potrzebne wiadomości dotyczące handlu zbożem, wełną, cynkiem i innemi płodami ziemi, lub wyrobami rękodzielni kraiowych. Szukaiąc papierów za nayniższą ile bydź może cenę, znaczną ich część nabywał na giełdach zagranicznych; ztąd w miarę otworzonych i udzielonych kredytów powstały różne zaliczenia, ile że obecne okoliczności dla sprowadzenia pieniędzy nie były korzystne. W położeniu tem starał się Bank nietylko fundusze swoie należycie za-

bezpieczyć, ale i przyzwoite sobie zapewnić procenta. Zachodziły także różne stosunki rachunkowe z osobami prywatnemi i Władzami Rządowemi w kraiu; w ogòle zaliczenia wynosiły summ . zł. 53,360,273 gr. 5
Z tego zwròcono . — 40,067,091 — 21

Zostało dnia 1 Stycznia r. b. . zł. 13,293,181 gr. 14

Ta summa składała się:

Z zaliczeń na depozyta opieczętowane	zł.	475,868 gr.	19
Z zaliczeń domom handlowym za granicą	zł.	8,323,449 —	21
Z należności u rządu Austryiackiego z Konwencyi Wiedeńskiey	zł.	2,358,795 —	20
Z zaliczeń w kraiu osobom prywatnym	—	352,683 —	20
Z zaliczeń Kassom Rządowym dla opatrzenia ich Biletami Kassow:	zł.	1,400,000 —	—
Z należytości za prowizyie od papierów publicznych Rossyyskich	zł.	300,074 —	10
Z wartości ruchomości własności Banku będących	zł.	32,309 —	13
Ogół iak wyżey	zł.	13,283,181 gr.	14

Zbieraiąc szczegóły obrotu summ na operacyie Banku użytych, stan rzeczy okazuie się następuiący:

Użyto:

a) Na skupienie wexlów kraiowych i papierów publicznych za	zł.	3,054,007 gr.	29
b) Na kupno wexli zagranicznych	zł.	10,406,250 —	8
c) Na kupno papierów publicznych kraiowych i zagranicznych	zł.	35,055,960 —	2
d) Na pożyczki i zaliczenia	zł.	66,874,279 gr.	25
Razem	zł.	115,390,498 gr.	4

Doliczaiąc do tego zwroty na rzecz Banku:

a) Za skupione wexle i papiery publiczne	zł.	1,515,999 gr.	21
b) Za wexle zagraniczne	—	9,362,235 —	29
c) Za sprzedane papiery publiczne kraiowe i obce		14,964,956 —	6
d) Z pożyczek i zaliczeń		43,954,636 —	18
Razem	zł.	69,797,828 gr.	14

Ogólny obrot funduszów Banku wynosi zł. 185,188,326 gr. 18 co przenosi dziesięć razy kapitał na uposażenie Banku użyty.

V. Stan Kassy.

Ważne i rozmaite czynności, które Bank przedsiębrał, sprawiły odpowiedni ruch w Kassie Bankowey. W ogòle wpłynęło do Kassy . . . zł. 28,527,218 gr. 20
Wydatki wynoszą . — 25,211,565 — 11

Zostawało dnia 1 Stycznia r. b. . zł. 3,315,653 gr. 9

VI. Zarobki i Użytki.

Osiągnione przez Bank w upłynionym roku pieniężne korzyści składaią się z następuiących szczegołów:

1) Z prowizyi od papierów publicznych, tudzież od pożyczki i zaliczeń po strąceniu prowizyi przez Bank spłaconey	zł.	776,415 gr.	—
2) Z negocyacyi papierów publicznych	zł.	791,418 —	19
3) Z czynności wexlowych, tudzież zbywania i nabywania monet, po strąceniu różnicy kursów	zł.	20,525 —	9

)2(

4) Z opłat, depozytowego, składowego i t. d. . zł. 5,028 gr. 25

Razem zł. 1,593,387 gr. 23

Strącaiąc z tego wydatki na Administracyią zł. 214,340 gr. 7
Na koszta handlowe zł. 99,614 — 4 313,954 — 11

Zostaie czystego zysku zł. 1,279,433 gr. 12

W stosunku kapitału Banku zakładowego w summie 18,100,000 wynosi ten zysk na ośm miesięcy przeszło 7 od sta, a zatem rocznie około 10 1/2 od sta.

Ten iest wierny obraz czynności Banku, które zaszły od iego Installacyi do końca roku upłynionego w ciągu niezupełnych ośmiu miesięcy. W początkowych działaniach nieznanego w kraiu naszym zawodu były różne trudności do zwalczenia, staraliśmy się usuwać ie podług możności naszey. Mieymy nadzieię, że dalsze czynności iuż na pewnem doświadczeniu oparte, światłe uwagi i współdziałania szanowney Kommissyi Umorzenia, pomoc samych osòb handlowi i przemysłowi poświęconych przez wskazywanie kierunku, iaki dla dobra handlu i przemysłu brać powinny czynności Banku, zbliżać go będą do tego stopnia doskonałości, na którym dostoyni iego założyciele widzieć go zapewne pragną.

W tych dniach wrócił do tuteyszey stolicy X. Chiarini z krótkiey podróży swoiey przedsisięwziętey za granicą w celach naukowych, tyczacych się ważnego przedmiotu tłumaczenia Talmudu, ktòrem się zaymuie. Wszędzie doznał naylepszego przyięcia, gdzie tylko się udał o pomoc lub radę w przedsięwzięciu swoiem. Tak naprzykład w Berlinie Bibliotekarz Królewski Wilken obiecał mu nadesłać do Warszawy wszystkie dzieła i rękopisma, potrzebne do wspomnionego przekładu; doznał także ochoczey uprzeymości Professora Neander, niemniey znakomitych światłem Izraelitów: Friedländer, Doktora Zunz i Salo: Leo; w Halli Gesenius, w Lipsku Rosenmüller, weszli z nim w związki naukowe; w Frankforcie Pfeilschifter i Professor Melitos; w Metz znany z pism swoich Starozakonny Gerson Lewy.

Kurs Listów Zastawnych
dnia 18 Września 1829 r.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych.
Żądano (bez kuponu) zł. — — gr. —
Płacono . . . . — 93 — — 10

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Zyta zł: od 9 i pół do 11. — Pszenicy od 18 do 24. — Jęczmienia od 8 do do 9. — Owsa od 4 gr. 25 do 6. — Siana furę iednokonną od 12 do 16; parokonną od 20 do 24. — Słomy furę zwyczayną od 5 do 7.

Z Petersburga d. 26 Sierpnia. D. K.

Główny dowòdca Czarnomorskiey flotty i portow Admirał Greigh, donosi pod d. 8 Sierpnia N. Panu, o poddaniu się orężowi Rossyyskiemu twierdzy Iniadie w dniu 7 Sierpnia, a mianowicie oddziałowi flotty wysłanemu do attakowania iey pod dowództwem 30go morskiego ekwipażu Kapitana Porucznika Baskakowa: iako to: okrętu Północny orzeł, fregat: Flory i Pośpiesznego, brygòw Orfeia i Ganimeda, oraz trzech statków bombardyerskich. Po dwukrotnie zrobionym attaku, nieprzyiaciel maiący 2000 ludzi ratował się ucieczką, zostawiwszy zwycięzcom mocno obwarowaną twierdzę, 30 dział, 2 moździerze, i znaczne zapasy woienne. Snia-

łe to przedsięwzięcie dopełniono w obec całey flotty; przyczem Admirał Greigh przesłał N. Panu klucze twierdzy Iniadzkiey i drzewiec od chorągwi zabrany w porażce Turków.

N. Pan rozkazem dziennym w dniu 22 Sierpnia w Carskiem-Siele wydanym, pułkom: Dońskiemu Kozaków Pułkownika Szamszewa, oraz pieszemu Kozłowskiemu Naszeburgskiemu, za szczególne męztwo i waleczność, okazane przy odpędzeniu Turków z pod Bajazetu, w czasie napadu ich na tę twierdzę, nayłaskawiey nadał chorągwie S. Jerzego, z napisem: Za obronę twierdzy Bajazet, dnia 21 i 22 Czerwca 1829 roku.

Dowódca 24tey dywizyi pieszey, Jenerał Porucznik Sawoini, mianowany dowódcą 5go korpusu piechoty. Dowódca połączoney dywizyi pieszego 5go korpusu Jenerał Porucznik Naboków, mianowany Naczelnikiem 15tey dywizyi piechoty. Dowodzący 2gą brygadą połączoney gwardyi i grenadyerów dywizyi rezerwowego korpusu woysk pod dowództwem J. C. Mości Wielkiego Xięcia Cesarzewicza zostaiących z Nieświeżskim pieszym pułkiem, Jenerał Porucznik Kiszkin 2gi mianowany dowódcą 1szey brygady 24tey dywizyi piechoty. Dowódca 1szey brygady 24tey dywizyi pieszey, Jenerał Major Engelman, mianowany dowódcą pułku Litewskiego gwardyi

---

List z Eerzerum wyraża: — "Jenerał Major Burców do dnia 7 Lipca doniósł, że zaiął twierdzę Baiburt, położoną, 120 wiorst od Erzerum a 36 godzin od Trebizondy w stronie drogi Stambulskiey. Niedaleko niey leży ziemia Łazów i innych woiennych narodów. Z tego wnosić można, że Baiburd może bydź polowym etapem między działaiącym korpusem a Erzerum, ieżeli działania woienne rozciągną się aż do Trebizondy. Miasto Baiburt leży przy uyściu rzeki Czorochy. Obszerność iego cokolwiek mnieysza od Karsa. Pięknością ogrodów i czystością ulic przewyższa Erzerum. Mieszkańcy po większey części Turcy (z których wiele oddaliło się z woyskiem) a w małey części Ormianie. Twierdza chociaż drewniana, nie była przecież nigdy przystępną, samo bowiem położenie mieysca iest iey obroną. Leży na wysokiey górze panuiącey nad miastem i iego okolicami. Jest tak obszerną, iż może pomieścić 500 ludzi, wszystie zapasy żywności i woienne. Twierdza i miasto iednak potrzebuie znacznych ulepszeń. Zawiadowca kopalni miedzi mówił Jenerałowi Burców, że iednorocznie płacą z niey dzierżawcy do skarbu 60,000 kururów. Ostatnia dzierżawa kończy się pierwszego tego mięsiąca i należność z niey przypada iuż naszey zwierzchności. Zawiadowca tey kopalni, ma także pod swoim dozorem kopalnię srebra (Hemt-Chanu), o którey ieszcze szczegółowych nie mamy wiadomości."

W czasie attakowania Erzerum głównodowodzący Hr. Paszkiewicz zbliżył się ku nieprzyiacielskim bateryiom tak, że iedna z kul działowych nad nim przeleciała. Spostrzegłszy to Hrabia powiedział: To muszą bydź buntownicy nieposłuszni swoiey zwierzchności. W tem gdy druga takaż kula rikoszetowała przed nim, zawołał: "Czy oni pogłupieli! strzelay!„

Dnia 15 Sierpnia miasto Porchów w Gubernii Pskowskiey doznało nadzwyczaynego ziawiska natury. Powstał nagle przy pochmurnem w prawdzie niebie, lecz podczas ciszy, okropny wicher, który w dwóch minutach z nadzwyczaynym łoskotem i wielkim gradem przeszedł w rozległości 40 sążni, wirem się kręcąc, przez miasto. Wszystko co spotkał na drodze porwał z sobą i zosta-

wił wszędzie ślady nayWiększego spustoszenia. Zamek, gmachy sądowe, odwach, dwa Kościoły, kamienna wieża i 45 domów mieszkalnych, z przyległemi budowlami, magazynami i t. d. zostały pozbawione swoich żelaźnych i drewnianych dachów. Niektóre domy są zupełnie zburzone. Wszystkie okna wybite i z ramami powyrywane. Naymocnieysze drzewa zostały z korzeniami wyniesione w góre. Wicher niósł wszystkie te druzgi o dziesięć wiorst przez powietrze. Wiele ludzi i znaczna liczba bydła straciły życie przy tey okoliczności. W innych częściach miasta panowała cisza i zupełna spokoyność. Nawet ani ieden listek się nie wzruszył.

— Dnia 28 —

W Gazecie Senackiey umieszczony jest następuiący Naywyższy Ukaz Imienny, dany Ministrowi morskiemu, dnia 28 Lipca roku bieżącego: — "Ekwipażu 32go flotty brygowi 18stodziałowemu Merkury, za sławne dzieła w walce z dwoma okrętami nieprzyiacielskiemi, naymiłościwiey darowawszy banderę z chorągwią S. Wielkiego Męczennika i Zwycięzcy Jerzego, pragniemy, iżby pamiątka bezprzykładnego tego czynu zachowaną była do naypoźnieyszych czasów. Na skutek czego rozkazuiemy Wam uczynić rozporzędzenie, aby, gdy ten bryg stanie się niezdatnym do odbywania dalszey służby na morzu, zbudować podług iednege z nim rysunku i zupełnego podobieństwa we wszystkiem statek, który nazwawszy brygiem Merkury, i zapisawszy do tegoż ekwipażu, przenieść nań także nayłaskawiey darowaną banderę S. Jerzego z chorągwią, a gdy i ten statek zacznie przychodzić do wątłości, zastąpić go innym nowym, podług tegoż rysunku zbudowanym, czyniac to w podobny sposób aż do naypóźnieszych czasów. Chcemy, iżby pamięć znakomitych zasług kommendy brygu Merkury i iego imie we flocie nigdy nie gasły, a przechodząc od pokolenia do pokolenia na wieczne czasy służyły za przykład dla potomków."

Przez Naywyższe dyplomata pod dniem 17 b. m., nayłaskawiey mianowani Kawalerami orderów: Jenerał Major Hartung, dowodzący dywizyią odwodową 5go korpusu pieszego, orderu S. Anny 1szey klassy; Jenerał Porucznik Kabłuków 1szy, Naczelnik osiedloney 5tey dywizyi kiryssyerów, orderu S. Włodzimierza 2giey klassy wielkiego Kryża.

N. Cesarz Jmć raczył batalion wzorowy strzelców Finlandzkich, który w czasie ostatniey musztry odznaczył się w każdym względzie, przyłączyć do swey młodey gwardyi.

J. K. Mość Xiąże Alexander Wirtembergski przybył dnia 23 b. m. do tuteyszey stolicy z Nitawy.

Dnia 20 b. m. Xiąże Perski Chozrew Mirza zaszczycił swoiem odwiedzeniem Korpus górniczy Kadetów. W towarzystwie Jenerała Adjutanta Hrabi Suchtelena i swoiego orszaku przybywszy o godzinie 2giey po południu, Jego Wysokość oglądał różne zakłady Korpusu, bawiąc do godziny wpół do piątey. W czasie oglądania muzeum, życzył Xiąże mieć w małych exemplarzach zbiór wszystkich minerałów głównieyszych, który po przygotowaniu bedzie złożony Jego Wysokości. Potem byli Xięciu prezentowani wychowańcy Korpusu, którzy przed nim przeciągnęli. W laboratoryum, przy wyłożeniu wyrabiania surowey platyny, wybita była, w obecności Xięcia, tafla z tego metalu (ważąca 1 funt), z wyrażeniem na niey dnia odwiedzin. Tafla ta była potem Jego Wysokości złożona. Przed odiazdem z Korpusu,

Jego Wysokość raczył oświadczyć Korpusowi zupełne swoie zadowolenie.

Doktor Herman, który miał znaypomyślnieyszemi skutkami zastosować leczenie homöepatyczne w woysku Jenerała Dybicza Zabałkańskiego, powrócił bezskutecznie, zapewne dla niemożności przyzwyczaienia Rossyyskich żołnierzy do przepisanego homöepathyą dyetetycznego porządku. Pan Herrman atoli utrzymuie, iż dowiedzie tabellami, że śmiertelność w szpitalach, które dozorowi iego były powierzone, wytrzyma porównanie z innemi szpitalami.

Z Odessy d. 21 Sierpnia D. K

Stan zdrowia w mięście iest pomyślny. Na przedmieściu Moldawianka po ostatnim przypadku, nikt na zarazę nie zachorował. Z liczby tamże zarażonych i wziętych w kwarantannę od dnia 18 do dziś, umarło troie ludzi, a ieden człowiek iest ieszcze chory. Oddzieleni mieszkańcy Kuialnika i Ussatowego chutora znayduią się w stanie zaspokoiaiącym. Ani iednego chorego nie ma między niemi. Dnia 19 umarła iedna (z podeyrzanych osób, atoli bez znaków zarazy.

Kapitanowie okrętów, które zawinęły do naszey przystani, potwierdzaią wiadomość o wzięciu Adryanopola, i dodaią, że także Sumukow iest w naszey mocy, że Bulgarowie sami ofiarowali się dopomagać nam do odkrycia nieprzyiaciela, i że Turcy nie maiąc odwagi stawić czoła Kozakom, uciekaią przed niemi, skoro ich postrzegą; że nawet regularne woyska Tureckie biią się z nieregularnemi.

Z Tyflis d. 1 Sierpnia D. K.

Dnia dzisieyszego przybyli tu z główney kwatery działaiącego Korpusu, poymani w niewolą: Erzerumski Seraskier Machmet-Chalech Basza; Erzerumski Basza Osman, były Anapski Basza Abdul, Dywryński Basza Amat, oraz następuiący officerowie: Defterdar, Afendy, Mimbat Ali-Bek, Mimbat Sali-Aga, a z niemi 66 ludzi należących do ich służby. Haghi Basza iuż od kilku dni tu się znayduie.

Z Paryża d. 14 Września.

Dnia 11 pracował Król z Xciem Polignac i Hr. Labourdonaye.

Wyszłe dnia 11 b. m. Dziennik Handlowy, Gazeta Francyi i Dziennik Echo zabrane przez policyią zostały; pierwsze pismo za umieszczenie prospektu, w którym mieszkańcy byłey Bretanii wezwanemi są do utworzenia związku, dla oparcia się każdemu przeciwnemu konstytucyi środkowi rządu tyczącemu się podatków; 2gie iż umieściły ten artykuł, chociaż z zbiianiem. Dzienniki Konstytucyionista, Sporów i Kuryer Francuzki zostały z tegoż powodu dnia 12 skonfiskowane.

Wszystkie pisma czyniły nazaiutrz uwagi nad tym prospektem. Dziennik Sporów wyraził, iż zabranie Gazet nie zmnieyszyło moralnego skutku owego zdarzenia, i przypomina naszem Ministrom, że właśnie Bretaniia naypierwszą była, która oparła się samowolności dawnego rządu. Zresztą opor przeciw nieprawnem podatkom iest nietylko dozwolony, ale nawet nakazany. Zabranie tylu Gazet na raz zrządzi po prowincyiach trwogę, i gdyby zabranie Dziennika Handlowego było przez Gazetę Francyi oznaymionem, inne pisma byłyby się wstrzymały od umieszczenia powyższego prospektu i niebyłby wczoray ich zabor nastąpił. Dziennik Sporów wyraził: Rząd niema przyczyny obawiać się komitetu obierczego, ale przeciwney konstytucyi kongregacyi. Dziennik *Messager*

odbił już był znaczną liczbę exemplarzy, gdy ostrzeżony został, i zrobił nowe wydanie z wypuszczeniem owego prospektu.

Mało znane pismo stara się utrzymywać stronę nowego Ministeryum, którego celnieyszym współpracownikiem wymieniaią P. Ekstein.

Dnia 12 w wieczór pochwycono kilkunastu młodzieńcow i przez całą noc na odwachu trzymano, ponieważ zagrzawszy głowy Szampanem hymn Marseilski śpiewać mieli.

Dnia 7 b. m. w Lionie dano dla Jenerała Lafayette wielki obiad. Po spełnieniu zdrowia Króla, nastąpiło zdrowie Jenerała, który miał mowę z oklaskami przyiętą. Składka dla pogorzelców podczas ostatniego pożaru w Lionie, która 1800 Fr. wyniosła, zakończyła tę ucztę. Pomiędzy obecnemi osobami znaydowało się na niey kilku Deputowanych Izby i Konsul Ziednoczonych Stanów północney Ameryki. Tegoż dnia przybyła do Jenerała deputacyia od miasta St. Etienne. Nazaiutrz o godzinie 8 z rana opuścił Lion, którego odprowadziło 25 młodzieńców na koniach i kilkanaście powozów. Prezydent miasta Dižon na przypadek gdyby Lafayette przez to miasto przeieżdżał, zabronił wszelkich, niezwyczaynych zgromadzeń, i t. d. Lecz zapewne tam nie będzie; odwiedzi swą corkę w Departamencie Allier i powracać będzie przez Chalons.

Dziennik Sporów nie przestaie utrzymywać, że pomiędzy Ministrami panuie niezgoda, a mianowicie między Ministrem spraw wewnętrznych Labourdanaye i spraw zagranicznych Xciem Polignac.

Rozporządzeniem Królewskiem z dnia 13 b. m. zniesionemi są na wniosek Ministra spraw wewnętrznych w całey Francyi Inspektorowie handlu Xięgarskiego (z których w Paryżu znaydowało się 4) i czynności ich poruczone są Kommissarzom policyi.

Lekarz nadworny Papieża Piusa VIII Doktor Prela zapisał dobraną swoią bibliiotekę miastu Bastia (na Korsyce). Tameczna Municypalność na okazanie swey wdzięczności postanowiła, iż ulica Bastia nosić będzie iego nazwisko i wystawiony mu będzie pomnik.

W Marseilii utworzony związek zaprowadził regularną statkową pocztę między Francyią i Lewantym.

Z Bareges piszą pod dniem 8 Września, iż na Pireneach upadł śnieg i wszystkich używaiących tam kąpieli wystraszył.

Listy z Stambułu pod dniem 20 Sierpnia nie donoszą nic nowego. Sądzą, iż Jenerał Diebitsch zaiął także Dardanelle.

Od kilku dni przybyło tu wielu Ajentów Angielskich którzy wszędzie głoszą, iż Xżę Wellington kontent iest z mianowania Ministrem Xcia Polignac, ale iego kollegów wcale sobie nieżyczył.

Z Madrytu d. 3 Września

Przybyły tu z Włoch goniec przywieść miał doniesienie, iż przyszła nasza Królowa przybędzie tu dopiero w połowie Listopada. Orszak iey i rodziców składać się będzie z 82 osób.

Naczelnioy stronnictwa Karlistów miewaią częste schadzki w tuteyszym klasztorze S. Jana

Rząd rozkazał posłać na wyspę Kuba 12,000 broni.

Ciągle mamy tu ieszcze wielkie zimno, a zwłaszcza w S. Ildefonso.

DODATEK
DO Nro 78.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 30 WRZESNIA 1829 ROKU we SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na 0° R.	Therm: czyli stopnie ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Wrz:		cali lin:	stopnie	stop:			
	god:7	27 5, 432	+16. 6	99	Połud: Ws. słaby	Pochmurno	Mgła.
	27	,, 6, 051	+14. 6	86	Połud: Za. mocny	,, ,,	
26.	3	,, 6, 735	+10. 5	96	Północny średni	,, ,,	Deszcz.
	9	,, 8, 383	+ 9. 1	98	,, ,,	,, ,,	,,
	7	27 8 510	+ 6. 9	95	Połud: Ws. słaby	Pogoda z chmur:	
27.	12	,, 8, 402	+12. 5	78	Wschodni mocny	Pochmurno	
	3	,, 7, 623	+13. 6	76	,, ,,	Chmury	
	9	,, 6, 118	+ 8. 4	92	,, ,,	Pogoda z chmur:	
	7	27 4, 296	+ 7. 0	98	Wschodni średni	Pochmurno	
28.	12	,, 3. 531	+10. 8	91	,, słaby	,, ,,	Deszcz.
	3	,, 3, 085	+12. 9	96	Połud: Ws. słaby	,, ,,	,,
	9	,, 3, 316	+10. 3	99	Zachodni średni	,, ,,	,,

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa.* —

Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Sierpnia 1829 *r.*

Naywyższy stan Barom:	d. 3	27" 8."'440
Nayniższy	d. 20	27 0. 545
Średni		27 5. 316
Naywiększe ciepło	d. 14	+ 25.° 6
Naymnieysze	d. 23	+ 9. 5
Średnie		+ 15. 943
Naywiększa wilgoć	d. 15. 16	100
Naymnieysza	d. 3	62
Średnia		80. 2

Dni pogodnych 3. Pogodnych z chmurami 11. Pochmurnych 17. Mgły 2. Deszczów 17. Gradów —. Grzmotów 5. Wichrów 3. Wiatr panniący Pn. zachodni i Wschodni.

W Krakowie dnia 1go Września 1829 r.
J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Wiednia d. 21 Września.

Podług naynowszych z Stambułu doniesień pod dniem 5 b. m., które tu przebiegający do Paryża goniec Francuzki przywiózł, panowała ciągle w tey stolicy nayzupełnieysza spokoyność. Sułtan przedsięwziął do iey utrzymania naydzielnieysze środki, ażeby złechętni nie korzystali z pobliskości woyska nieprzyiacielskiego do podniesienia rokoszu.

Jednym z ważnieyszych tych środków iest mianowanie znanego Seraskiera Chosrew-Baszę, który zawsze odznaczał się wspieraniem nowey reformy i przez to ściągnął na siebie nienawiść iey przeciwników, Dawlet Nasirem, czyli naywyższym rządowym Inspektorem, z poleceniem czuwania nad utrzymaniem nowych cywilnych i woyskowych urządzeń.

Kr. Pruski Jenerał Porucznik Baron Müffling, dopiąwszy celu poselstwa swoiego przez który wkrótce zawarty bydź ma pokóy między Rossyą i Portą, odpłynął dnia 5 Września na okręcie Sardyńskim z Stambułu.

Gdy za porozumieniem się z Naczelnym Wodzem woyska Rossyyskiego przywrócony wprost został związek z Stambułem, zwyczayna poczta pod dniem 10 b. m. póydzie zapewne zwyczayną drogą przez Adryanopol.

Od brzegów Menu d. 16 Września.

N. Arcyxiężna Jmć Marya Ludwika, Xiężna Parmeńska, znayduie się teraz w Genewie i z wielką uwagą ogląda wszystkie publiczne zakłady.

Baron Werther, nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister N. Króla Jmci Pruskiego przy Dworze Francuzkim, przeiechał dnia 7 b. m. w podróży swey do Paryża z rodziną swoią przez Strazburg. Przeiechali także przez to miasto Hr. Dietrichstein, Sekretarz Austryiackiego poselstwa w Paryżu, z pismem z tey stolicy do Wiednia, P. Kesling, należący do tegoż poselstwa, także do Wiednia, i P. Teysset gabinetowy Francuzki goniec do Stambułu.

Lord Shrewsbury, z małżonką swoią i licznym orszakiem przybył do Frankfortu i wysiadł do gościnni Rossyyskiey. Nazaiutrz rano odwiedził bawiących w tem mieście Xięcia dziedzicznego i Xiężnę Meklenburgsko-Szweryńskich, od których nawzaiem był odwiedziony. Tegoż dnia Xięztwo Jchmość i Lordowstwo iedli obiad u Kr. Pruskiego Posła przy Seymie związku Niemieckiego P. Nagler. Lord Shrewsbury, iak słychać, zabawi nieiaki czas w Frankforcie, i zdaie się mieć zamiar wyszukania arcydzieł malarstwa Niemieckiego, ażeby uzupełnił swoią galeryią obrazów, która ma bydź iedną z naypięknieyszych w Anglii.

W Bawaryi zniesione bydź maią sądy cyrkułowe, mieyskie i wieyskie, a na to mieysce zaprowadzone sądy powiatowe, sądy pokoiu i wieyskie kommissoryaty, a zatem oddzielone zostanie sądownictwo od policyi.

Gazeta Kolońska pod dniem 10 Września donosi co następuie: "Po półtrzeciastu lat widziemy dziś pierwszy raz w porcie naszym powiewaiącą znowu banderę Angielską. Przedsiębiorący tę podróż Angielski Szoner, Kapitana Milne, odpłynął dnia 19 z. m. z Londynu, a lubo zatrzymały go przeciwne wiatry na rzece Waal, przybył tu iednak wczoray w wieczór i zaraz przystąpił do wyładowania przywiezionych towarów. Jeden z tuteyszych handlowych domów odebrał razem dziś uwiadomienie, że ładuiący w Liwerpoolu towary okręt prosto tu przeznaczony, za kilka dni odpłynie.

W Kollegium Jezuickiem w Fryburgu w Szwaycaryi nastąpiło dnia 4 b. m. rozdanie uczniom nagród; lecz uczniowie musieli pier-

-wey dwie teatralne sztuki wystawić: Józefa i Henryka IV. na łowach. Dway młodzi Francuzi odznaczyli się szczególniey, P. Nicolai iako Henryk, a P. Villele iako Crillon. Wystawiony na dziedzińcu Kollegium teatr odznaczał się gustem i wykwintnością. Znaydowało wiele widzów, a między temi Biskup Lauzański i wielu znakomitych Francuzów, których synowie znayduią się w tym instytucie.

Z Rzymu d. 3 Wrzesnia

Z Neapolu piszą, że Kawaler Don Gomez Labrador przybył tam, i iako Poseł familiyny miał zaszczyt bydź w pałacu od NN. Królestwa Jchmość przyiętym. Słychać, iż dnia 4 b. m. prosić uroczyście będzie o rękę Królewney Maryi Chrystyny dla swoiego Króla i Pana. Mówią, że Król Neapolitański odprowadzi przyszłą Królowę Hiszpańską do miasta naszego, a Królowa aż do Madrytu.

Minister spraw zagranicznych Don Miguela, Vicehrabia Santarem, przyięty został za członka Rzymskiego archeologicznego towarzystwa. Gazeta tuteysza donosząc o tem nazywa go tylko Kumtarem.

Wyiechała ztąd pewna liczba Jezuitów, iak mówią do Portugalii, gdzie oddanym im bydź ma Uniwersytet Kombry. Inni nadaią im inne przeznaczenie.

Z Lizbony d. 30 Sierpnia.

W nocy dnia 26 b. m. Don Miguel powrócił z Mafra do pałacu Queluz. Dnia 27 dawał w pałacu Bembosta posłuchania, a nazaiutrz znaydował się na uroczystości S. Augustyna w klasztorze S. Wincentego.

PP. Verisimo i Caiero są teraz powiernikami Don Miguela; mianował ich szambelanami z obowiązkiem znaydowania się przy nim zawsze.

Stronnictwo Królowey staie się codziennie zuchwalszem. W tych dniach dała Królowa w pałacu Queluz wieczorną zabawę, i stronników Chawesa przypuściła do ucałowania ręki.

Oprócz obu miast Angra i Praja znayduie się na Terceirze 15 wsi i kilkanaście klasztorów. Warownie w Angra i okolicy znayduią się w nader dobrym stanie i w ostatnim roku bardzo udoskonalone zostały.

Z Londynu d. 12 Września.

Margrabi Badeńskiemu udzielił N. Król Jmć order Gwelfa.

P. Stratford-Canning i Prokurator Królewski mieli wczoray czynności w wydziale spraw zagranicznych, a Poseł Austryiacki i sprawuiący interessa Francyi narady z Hr. Aberdeen.

Podług doniesienia z Plimut Admirał Hr. Northeska zawdzieie banderę swoią na okręcie St. Vincent, który znayduie się w gotowości do wyyścia pod żagle.

W Kambridge z pozostałości od składki na wystawienie posągu zmarłemu Ministrowi Pitt, wzniesiony zostanie w tamecznym Uniwersytecie nowy gmach, który nosić będzie nazwisko Biblioteki Pitta.

W Gibraltarze pokazały się dnia 25 z. m. ślady żółtey gorączki, co bardzo przestraszyło mieszkańców.

Gazeta *Times* wyraża, iż Ministrowie Francuzcy dwie tylko Gazety maią za sobą; wszystkie inne są przeciw nim.

Gazeta *Morning-Journal* pod dniem dzisieyszym powtórzyła wielkiemi głoskami wszystkie obwinienia Xcia Wellington.

Z powodu przedsięwziętey przez Hiszpanię przeciw Mexykowi wyprawy przypominamy sobie następuiące doświadczenia: "Woyska Hiszpańskie prowadzą z sobą, podobnie

iak Tureckie, mnóstwo ludzi, którzy chociaż należą do szeregów, nigdy iednak nie stawzią do bitwy, iako to: kucharze, pakknechci i służący officerów. Z podaney więc 5 do 6000 liczby woyska, zaledwo 4000 będzie do boiu zdatnego. Jakkolwiek hazardowny iest zamysł uderzenia z tą garstką ludzi na Mexyk, tedy mniey ieszcze iest nierozsądnem, niż dalsze postanowienie. Woyska te po wylądowaniu pozostać maią nad brzegiem i czekać na posiłki. Lecz klima tego brzegu iest tego rodzaiu, iż pochłonie pierwszy oddział wyprawy, niżeli drugi przybędzie. Jaki bądź punkt do wylądowania obrany zostanie, zawsze będzie dosyć odległym od Mexyku i co krok potrzeba się bronić. Jeżeli nie zachodzi zdrada, tedy Hiszpanie mieć będą przed sobą cwiczone woyska, z boku pospolite ruszenie, a z tyłu rozboyników. Przypuściwszy nawet, iżby się Hiszpanom udało podbić Mexyk, tedy utrzymać go nie potrafią, i w krótce będą z niego wypartemi, tak iak z Kolumbii, wyższego i niższego Peru.„

Miasto Nowy Orlean wystawia teraz widok wielkiey czynności, buduią tam bowiem około 150 domów, które na przyszłą zimę maią bydź gotowe.

Dnia 28 i 29 *Września* 1829 r.
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	18 —	17 —	15 —	12 —
— Zyta	11 —	10 15	10 —	9 —
— Jęczmienia	6 —	5 15	5 —	4 15
— Grochu	11 —	10 —	9 15	— —
— Owsa	4 —	3 24	— —	— —
— Jagieł	17 —	16 —	15 —	14 15
— Rzepaku	23 —	16 —	15 —	14 15

LOTERYIA KRAIOWA.

W 366 Ciągnieniu dnia 30 Września 1829 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

35. 69. 46. 1. 89.

Przyszłe 367 Ciągnienie dnia 7 Października 1829 r. przypada.

DONIESIENIA.

Nro 374. *Dyrekcyia Główna*

Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Stósownie do Art: 124 Prawa Seymowego o Towarzystwie Kredytowem Ziemskiem ogłasza, iż Listy Zastawne sztuk 3 Lit: C. Nro 7645, 7646, 7647 wraz z dziesięcioma kuponami, skradzione zostały właścicielowi Jackowi Mandeckiemu we Wsi Muliszowie Powiecie Radomskim, Województwie Sandomierskiem zamieszkałemu, który z tego powodu zaniósł żądanie do Dyrekcyi Główney, o wygotowanie dla niego nowych Listów Zastawnych; wzywa się zatem wszystkich, którzyby do własności wspomnionych Listów prawa iakowe rościli, aby z takowemi do Dyrekcyi Główney w Warszawie, w przeciągu roku iednego od dnia 15 Maja 1829 roku, iako daty pierwszego ogłoszenia, niezawodnie zgłosili się, inaczey rzeczone Listy Zastawne umorzone zostaną.

W Warszawie dnia 21 Lutego 1829 r.

Za Prezesa:
Radca Dyrekcyi Główney, M. *Cissowski.*
Pisarz Dyrekcyi, *Drewnowski.*

Ekonomiia jeneralna Hrabstwa Tenczyńskiego uwiadomia ninieyszym, iż w Lesie Chełmku zwanym, za wsią Nielepicami, blisko Sowiarki przy gościńcu Krakowskim przyległym, 7 morgów 391 siągów Wiedeńskich, czyli 16 morgów 88 prętów miary Magdeburgskiey, nayw większą częścią Brzeziną mało co Sośniną zmieszany Drzewostan do spuszczenia z pnia przez publiczną Licytacyią sprzedany będzie. Dzień Licytacyi iest na 10 Października przyszłego miesiąca, która w kancelaryi Dominikalney w Tenczynku odbywać się będzie, przeznaczony. Chęć licytowania maiący, którzyby o tem Drzewostanie naocznie przekonać się chcieli, mogą się w tey mierze do Nadleśniczostwa w Zalesiu udać, a to im takowy okaże. O warunkach Licytacyi można się każdego czasu w Ekonomii jeneralney w Tenczynku dowiedzieć.